

LAITILAN KAUPUNGIN TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2020

1. Tarkastuslautakunta

Kaupunginvaltuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät ja ulkoinen tarkastus

- 1) valmistella kaupunginvaltuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko kaupunginvaltuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kaupungin ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kaupunginhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kaupunginhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi kunnan hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa kaupunginvaltuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään kaupunginvaltuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Tarkastuslautakunta voi antaa kaupunginvaltuustolle muitakin tarpeellisenä pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kaupunginhallitus antaa kaupunginvaltuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Tilintarkastuksen Laitilan kaupungissa on hoitanut kaupunginvaltuuston valitsemana BDO Auditor Oy. Vastuullisena tarkastajana on toiminut JHT, HT Sinikka Niitynperä sekä avustavana tarkastajana Kaisa Huhtala.

1.2. Tarkastuslautakunnan kokoonpano valtuustokaudelle 2017-2021:

Varsinaiset jäsenet

Puheenjohtaja Heikki Peltola
Varapuheenjohtaja Markku Mäki
Jäsen Tuire Kinnala-Helo
Jäsen Niina Mattila
Jäsen Seppo Mäki-Kamppi

Henkilökohtaiset varajäsenet

Martti Sjölund
Jouko Pistemaa
Aino-Liisa Jalonen
Veikko Urhonen
Seppo Lehtola

Tarkastuslautakunnan sihteerinä on toiminut tietopalvelupäällikkö Tarja Saarela.

Tarkastuslautakunta on arviointityönsä suorittamista varten jakanut hallinto-organisaation mukaiset päävastuualueet tarkastuslautakunnan jäsenille lautakunnittain seuraavasti:

Kaupunginhallitus
Lupalautakunta
Sivistysvaliokunta
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta
Tekninen valiokunta

Heikki Peltola
Seppo Mäki-Kamppi
Tuire Kinnala-Helo
Niina Mattila
Markku Mäki

1.3. Tarkastuslautakunnan toiminta

Lautakunta on kokoontunut tarkastusvuoden aikana kahdeksan kertaa.

Lautakunta on tutustunut kaupungin toimintoihin vastuuviranhaltijoita haastattelemalla. Hallintoa ja palvelutuotantoa lautakunnan jäsenet ovat seuranneet kaupunginhallituksen ja muiden toimielimien esityslistojen avulla omien vastuualueidensa mukaisesti.

Tarkastuslautakunnan hyväksytyn toimintasuunnitelman mukaan painopistealueena vuonna 2020 on ollut tekninen toimi.

Tarkastuslautakunnan jäsenet ovat osallistuneet alan koulutustilaisuuteen.

Tarkastuslautakunnan pöytäkirjat ovat olleet nähtävillä kaupungin kotisivuilla.

Sidonnaisuusrekisteri

Kuntalain (410/2015) mukaan tiettyjen kunnan luottamus henkilöiden ja viranhaltijoiden on ilmoitettava julkisesti sidonnaisuuksistaan. Sidonnaisuusilmoitukset tehdään tarkastuslautakunnalle, joka saattaa ilmoitukset kaupunginvaltuustolle tiedoksi. Sidonnaisuusrekisteri on julkaistava yleisessä tietoverkossa.

Tarkastuslautakunta on ottanut käyttöön sidonnaisuusrekisterin 1.6.2017 alkaen ja em. rekisteri on julkisesti nähtävillä kaupungin kotisivuilla. Sidonnaisuusilmoitukset on toimitettu kaupunginvaltuustolle tiedoksi 22.3.2021.

Tarkastuslautakunta on tehnyt tutustumiskäynnit Itäkulman ja Soukaisten kyläkouluille.

Tarkastustapaamiset vuoden 2020 toiminnan arviointia varten:

22.09.2020 Teknisen toimen yleiskatsaus

20.10.2020 Kiinteistöjen kunnossapito ja teknisen toimen hankinnat

15.12.2020 Mittauspalvelut ja ympäristönsuojelu

20.01.2021 Rakennusvalvonta

Kaupunginjohtaja on tarkastusvuoden aikana kuudessa kokouksessa esittänyt katsauksen ajankohtaisista asioista.

Kaupunginjohtaja ja toimialajohtajat esittelivät vuoden 2020 tilinpäätöksen lautakunnalle 28.4.2021.

2. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden asettaminen ja tavoitteiden toteutuminen

2.1. Kaupungin taloudesta

Kaupungin tilinpäätös antaa selkeän kuvan kaupungin toiminnasta ja taloudesta vuodelta 2020. Myös konsernitilinpäätös on asianmukaisesti laadittu ja kuvaa hyvin laajempia vastuita, mitkä kaupungille kohdistuvat, kun tilannetta tarkastellaan koko konsernin näkökulmasta. Laitilan kaupungin tase osoittaa lainakannan olevan 3.234 euroa (3.195 euroa vuonna 2019) asukasta kohden, kun se kunnissa keskimäärin oli noin 3.341 euroa asukasta kohti vuonna 2019. Koko konsernin tasolla laskettuna lainaa on 5.542 euroa asukasta kohti (vuonna 2019 luku oli 5.576 euroa). Lainamäärä on kasvanut. Lainakantaa on tilikauden aikana muutettu lyhytaikaisesta lainasta pitkäaikaiseksi lainaksi. Lainoilla on korkosuojauksia. Yleinen velkaantuminen sekä kaupungissa että konsernitasolla tulee saada taittumaan.

Kaupungin ylijäämä vuonna 2020 on 2.926.927 euroa, kun muutetun talousarvion alijäämä oli 235.070 euroa. Talousarvio toteutui huomattavasti muutettua talousarviota paremmin.

Kaupungin toimintakulut olivat 58.320.541 euroa vuonna 2020 ja toimintatuotot 9.058.458 euroa.

Kaupungin verorahoitus (verotulot + valtionosuudet) oli 55.014.832 euroa (vuonna 2019 50.558.390 euroa).

Kaupungin vuosikate oli 5.815.910 euroa (116.330 v. 2019). Vuosikate parani selkeästi ja riitti kattamaan poistot, jotka olivat 3.010.045 euroa.

Kaupungin taseessa on tilikauden päättymisen jälkeen kertynyttä ylijäämää yhteensä 5.298.625,34 euroa (v. 2019 se oli 2.371.689,12 euroa).

2.2. Tavoitteiden toteutumisen arviointi

Talous

Vuoden 2020 taloudellinen tulos oli erinomainen. Vuosikatteen ja ylijäämän parantuminen johtui pääosin valtionosuuksien 3,8 milj. euron kasvusta sekä toimintakulujen vähentymisestä 1,2 milj. eurolla.

Taloushallinnon vaihtoehtoista palvelutuotantoa kokeiltiin, mutta palattiin malliin, jossa tehtävät hoidetaan omalla työllä. Talous- ja hallintojohtajan virka muutettiin kahdeksi erilliseksi viraksi. Tarkastuslautakunta katsoo, että myös palkanlaskennan organisointia pitää tarkastella varovaisuuden periaatetta noudattaen. Ostopalveluiden hankintaa tulee harkita tarkoin.

Kaupungin investointeja tulee harkita kriittisesti. Investointimäärä pysyi edelleen korkeana ja oli 6,7 milj. euroa vuonna 2020. Korkean investointitasen seurauksena myös lainamäärä ja poistot kasvavat ja johtavat talouden tunnuslukujen heikkenemiseen.

Tarkastuslautakunta odottaa, että talouden tasapainotusohjelmaa viedään jäntevästi eteenpäin.

Johtaminen ja kaupungin elinvoimaisuus

Kaupungin uudistuneen johtoryhmän ja kaikkien esimiesten kouluttamiseen tulee kiinnittää huomiota ja tätäkin kautta parantaa henkilöstön työtyytyväisyyttä ja -hyvinvointia.

Väkiluku on laskenut 116 henkilöllä. Kaupungin infra ja peruspalvelut ovat kunnossa, mutta vetovoimaisuutta pitää kyetä lisäämään.

Henkilöstönäkökulma/hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Koronapandemia on hallinnut vuotta 2020 työn tekemisen osalta ja on eniten työllistänyt henkilöstöä terveystoimessa ja sivistystoimessa.

Etätyöskentelyohjeistus on hyväksytty ja etätyösopimukset on tehty. Sisäiset kokoukset on toteutettu Teamsilla ja ulkoiset koulutukset webinaareina. Koulutuskustannuksissa on säästetty huomattavasti. Kumppanuussopimus on solmittu WinNovan kanssa; koulutetaan mm. moniosaajia. Esimiesten Loisto-valmennus ja henkilöstön kehittäjävalmennus on toteutettu oppisopimuskoulutuksina.

Työn vaativuuden arviointiprosessi on käynnissä.

Sairauspoissaolojen osalta huolen aiheena ovat mielenterveyspoissaolot ja vajaatyökykyisten työllistymisen omassa organisaatiossamme tai muun työllistymis- tai koulutusvaihtoehdon löytäminen.

Henkilöstö on sitoutunut työhönsä.

Johtavien viranhaltijoiden vaihtuvuus tuo haasteita työyksikköihin.

Investoinnit

Vuoden 2020 investointimenot olivat 6,1 miljoona euroa. Suurin investointi oli Pähkinäpensaassa päiväkodin rakentaminen 1,8 miljoona euroa, joka oli alkanut jo vuonna 2019. Päiväkoti valmistui vuonna 2020. Lukion tiilijulkisivujen uusiminen tuli maksamaan 0,8 miljoona euroa. Investointiosassa ei tapahtunut merkittäviä talousarvion ylityksiä vuoden aikana tehtyjen talousarviomuutosten jälkeen.

Vuonna 2020 saatiin myytyä kaupungille tarpeettomia kiinteistöjä, Heinikkalan navetta, Anttilan talo ja Koveron koulu. Tätä on tarkastuslautakunnan käsityksen mukaan jatkettava. Myös korjausvelka pienenee tätä kautta.

Sivistystoimi

Covid19-pandemia vaikutti merkittävästi alkuvuoden toimintaan. Käytännössä varhaiskasvatusta lukuun ottamatta koko opetus- ja sivistyssektori toimi etäjärjestelyin tai oli keskeytettynä. Itäkulman koulu, Kodjalan koulu, Soukaisten koulu, Suontaan koulu ja Untamalan koulu yhdistivät hallinnollisesti Laitilan kyläkouluksi 1.8.2020.

Sivistystoimi hakee aktiivisesti valtion erityisavustuksia erilaisten hankkeiden toteuttamiseen ja opetuskäytäntöjen toteuttamiseen, mitä tarkastuslautakunta pitää positiivisena asiana. Maahanmuuttajataustaisia lapsia on sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa runsaasti. Heidän opetustaan on tehostettu perustamalla suomi toisena kielenä – opettajan virka.

Sosiaali- ja terveystoimet

Erikoissairaanhoidon menot alittivat talousarvion 1.050.354 eurolla. Perusterveydenhuollossa toimii 7 virkalääkärinä, joten kaikki lääkäreiden virat ovat täytettyinä.

Vanhustenhuollossa on tarvetta asumispalveluyksikölle. Kaukolankodin rakennuksen jatkosuunnitelmista tulee tehdä päätös mahdollisimman pian.

Tekniset palvelut

Tarkastuslautakunnan käsityksen mukaan teknisen toimen tulee aktiivisemmin hakea hanke- rahoituksia.

Vesihuollon yhtiöittämisestä tai tämän hankkeen keskeyttämisestä tulee tehdä päätös.

Teknisen toimen organisaatiota tulee jännevöittää.

Selvitys epäkohdista

Tarkastuslautakunta edellyttää, että arviointikertomuksessa mainittuihin epäkohtiin annetaan selvitys. Kaupunginvaltuuston tulee lähettää arviointikertomus käsiteltäväksi lautakunnille/valiokunnille ja kaupunginhallitukselle. Näiden tulee antaa selvityksensä valtuustolle määräaikaan mennessä. Tämän jälkeen kyseiset vastineet tulee antaa tiedoksi tarkastuslautakunnalle viimeistään 30.9.2021.

Yhteenveto

Tarkastuslautakunta on tutustunut 28.4.2021 annettuun tilintarkastuskertomukseen vuodelta 2020. Tarkastuslautakunnalla ei ole huomautettavaa tilintarkastuskertomuksessa esitetyn suhteen. Tarkastuslautakunta ehdottaa valtuustolle, että tilinpäätös hyväksytään ja tilivelvollisille myönnetään vastuuvapaus tilivuodelta 2020.

Laitilassa 12.5.2021

Heikki Peltola
puheenjohtaja

Markku Mäki
varapuheenjohtaja

Tuire Kinnala-Helo
jäsen

Niina Mattila
jäsen

Seppo Mäki-Kamppi
jäsen